

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NINH TRẦN NAM

**QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
CỦA TỈNH ĐIỆN BIÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NINH TRẦN NAM

QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
CỦA TỈNH ĐIỆN BIÊN

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS PHẠM THỊ NGỌC VÂN

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan:

- a) Luận văn này là nghiên cứu của riêng tôi, toàn bộ nội dung nghiên cứu do chính tôi thực hiện.
- b) Số liệu trong luận văn được thực hiện khảo sát, điều tra trung thực.
- c) Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về nghiên cứu của mình.

Thái Nguyên, tháng năm 2020

Học viên

Ninh Trần Nam

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến tất cả các Quý thầy cô đã giảng dạy trong chương trình Cao học Quản lý Kinh tế - Trường Đại học Kinh tế & QTKD - Đại học Thái Nguyên đã truyền đạt cho tôi những kiến thức hữu ích trong giáo dục làm cơ sở cho tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn **TS Phạm Thị Ngọc Vân** đã tận tụy, tâm huyết hướng dẫn, chỉ bảo tôi trong thời gian thực hiện luận văn.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc tới các các Anh/Chị làm việc tại cơ quan, các đối tượng tham gia khảo sát, phỏng vấn đã tận tình giúp đỡ tôi trong việc thu thập số liệu, khảo sát, giúp đỡ tôi trong quá trình thu thập thông tin, hoàn thành luận văn.

Do thời gian có hạn cũng như kinh nghiệm nghiên cứu khoa học chưa nhiều nên luận văn của tôi không tránh khỏi tồn tại nhiều thiếu sót, kính mong nhận được sự nhận xét, đóng góp ý kiến của Quý thầy, cô và các anh, chị học viên.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng năm 2020

Học viên

Ninh Trần Nam

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC SƠ ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....	3
5. Kết cấu chính của luận văn	3
CHƯƠNG 1 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP TỈNH	5
1.1. Khái quát chung về ngân sách nhà nước và quản lý ngân sách nhà nước	5
1.1.1. Khái niệm, đặc điểm, vai trò của ngân sách nhà nước.....	5
1.1.2. Phân cấp quản lý ngân sách nhà nước	7
1.1.3. Ngân sách địa phương.....	9
1.2. Nội dung, tiêu chí và nhân tố ảnh hưởng đến quản lý chi ngân sách nhà nước cấp tỉnh	14
1.2.1. Khái niệm quản lý chi ngân sách cấp tỉnh	14
1.2.2. Nội dung quản lý chi ngân sách nhà nước cấp tỉnh	16
1.2.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác quản lý chi ngân sách nhà nước cấp tỉnh.....	23
1.3. Kinh nghiệm quản lý chi ngân sách nhà nước của một số địa phương và bài học đối với tỉnh Điện Biên	26
1.3.1. Kinh nghiệm quản lý chi ngân sách nhà nước của một số địa phương	26

1.3.2. Bài học rút ra cho tỉnh Điện Biên	27
CHƯƠNG 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	29
2.2. Cơ sở phương pháp luận	29
2.3. Phương pháp thu thập thông tin	29
2.3.1. Phương pháp thu thập thông tin thứ cấp	29
2.3.2. Phương pháp thu thập thông tin sơ cấp.....	31
2.4. Phương pháp tổng hợp và phân tích thông tin	32
2.4.1. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	32
2.4.2. Phương pháp phân tích thông tin	33
2.5. Phương pháp xử lý thông tin.....	34
2.6. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	34
2.6.1. Các chỉ tiêu về tình hình kinh tế - xã hội của tỉnh Điện Biên.....	34
2.6.2. Các chỉ tiêu về quản lý chi NSNN	34
2.6.3. Tiêu chí đánh giá quản lý chi ngân sách nhà nước cấp tỉnh	35
CHƯƠNG 3 THỰC TRẠNG QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC	
TỈNH ĐIỆN BIÊN.....	38
3.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế, xã hội của tỉnh điện biên ảnh hưởng đến quản lý chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh.....	38
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế, xã hội của tỉnh Điện Biên.....	38
3.1.2. Những thuận lợi và khó khăn ảnh hưởng đến công tác quản lý chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016-2018.....	43
3.2. Thực trạng quản lý chi ngân sách nhà nước tỉnh điện biên	44
3.2.1. Tình hình chi ngân sách nhà nước của tỉnh Điện Biên.....	44
3.2.2. Tổ chức bộ máy quản lý chi ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên	47
3.2.3. Thực trạng quản lý chi ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên.....	48
3.2.4. Thực trạng kiểm tra, giám sát thực hiện ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016-2018	63

3.3. Kết quả, hạn chế và nguyên nhân trong quản lý chi ngân sách nhà nước tỉnh điện biên giai đoạn 2016-2018.....	67
3.3.1. Những kết quả đạt được	67
3.3.2. Hạn chế và nguyên nhân	68
CHƯƠNG 4 GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TỈNH ĐIỆN BIÊN.....	75
4.1. Định hướng hoàn thiện công tác quản lý chi ngân sách nhà nước tỉnh điện biên giai đoạn 2020 - 2025.....	75
4.1.1. Bối cảnh tác động đến quản lý ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên đến năm 2025	75
4.1.2. Phương hướng	76
4.2. Giải pháp hoàn thiện quản lý chi ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên đến năm 2025	77
4.2.1. Hoàn thiện lập dự toán chi ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên.....	77
4.2.2. Hoàn thiện chấp hành dự toán chi ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên	79
4.2.3. Hoàn thiện quyết toán chi ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên.....	81
4.2.4. Tăng cường kiểm tra, giám sát thực hiện ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên	82
4.2.5. Nâng cao trình độ cán bộ quản lý chi ngân sách nhà nước.....	83
4.2.6. Tăng cường kỷ luật, kỷ cương ngân sách nhà nước	85
KẾT LUẬN	86
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	87
PHỤ LỤC	90

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

NSNN	Ngân sách nhà nước
NSTW	Ngân sách trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân
NSĐP	Ngân sách địa phương
KT-XH	Kinh tế - Xã hội
KTTT	Kinh tế thị trường
HĐND	Hội đồng nhân dân

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1: Quy mô mẫu điều tra	32
Bảng 2.2: Thang đo Likert	34
Bảng 3.1: Cơ cấu kinh tế của tỉnh Điện Biên qua các năm	41
Bảng 3.2. Lao động đang làm việc phân theo ngành kinh tế giai đoạn 2016 - 2018.....	42
Bảng 3.3. Kết quả chi NSNN tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016-2018	45
Bảng 3.4. Tổng hợp dự toán chi NSNN ở tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016-2018.	49
Bảng 3.4.1. So sánh dự toán chi NSNN ở tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016 - 2018.....	51
Bảng 3.5. Kết quả khảo sát công tác lập dự toán chi ngân sách tỉnh Điện Biên..	52
Bảng 3.6. Chấp hành chi NSNN của tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016-2018.....	56
Bảng 3.6.1. So sánh việc thực hiện chi NSNN của tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016-2018	57
Bảng 3.7. Kết quả khảo sát về công tác chấp hành chi ngân sách tỉnh Điện Biên	58
Bảng 3.8. Cân đối quyết toán thu - chi NSNN tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016-2018.....	60
Bảng 3.9. Kết quả khảo sát về công tác quyết toán chi ngân sách tỉnh Điện Biên	62
Bảng 3.10. Kết quả kiểm tra, giám sát thực hiện ngân sách nhà nước tỉnh Điện Biên giai đoạn 2016 - 2018.....	64
Bảng 3.11: Kết quả đánh giá công tác thanh tra, kiểm tra chi NSNN tỉnh Điện Biên	65

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1.1: Hệ thống NSNN ở Việt Nam.....	9
Sơ đồ 3.1: Bộ máy quản lý chi NSNN cấp tỉnh Điện Biên.....	48

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ngân sách nhà nước (NSNN) là toàn bộ các khoản thu - chi của Nhà nước được cơ quan Nhà nước có thẩm quyền quyết định và được thực hiện trong một năm nhằm đảm bảo thực hiện các chức năng của Nhà nước. NSNN được chia thành hai cấp: Ngân sách trung ương (NSTW) và Ngân sách địa phương (NSDP) (bao gồm cấp tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương, cấp huyện/thị xã và cấp xã/phường, thị trấn). Ngân sách cấp tỉnh là một cấp ngân sách có vai trò quan trọng trong hệ thống NSNN. Việc tổ chức, quản lý chi ngân sách cấp tỉnh góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, giải quyết những vấn đề bức thiết của xã hội trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Tăng cường công tác quản lý chi NSNN cấp tỉnh là nhiệm vụ cần thiết nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng vốn NSNN, tạo niềm tin cho nhân dân trong công cuộc đổi mới đất nước, đặc biệt trong thời kỳ cả nước đẩy mạnh tái cơ cấu nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng kinh tế, ứng dụng công nghệ 4.0 trong quản lý.

Điện Biên là một tỉnh miền núi biên giới phía Tây Bắc, nằm cách Thủ đô Hà Nội 504 km về phía Tây, là tỉnh duy nhất có chung đường biên giới với 2 quốc gia Lào và Trung Quốc. Điện Biên có 10 đơn vị hành chính cấp huyện, thị trấn. Trong mười đơn vị đó, có 29 xã biên giới. Số dân tính đến thời điểm 2018 là 55 vạn dân, gồm 19 dân tộc anh em. Đặc điểm này cũng ảnh hưởng đến cho công tác quản lý NSNN (UBND tỉnh Điện Biên, 2017).

Trong những năm qua, công tác quản lý NSNN của tỉnh Điện Biên đã đạt được những thành tựu quan trọng, góp phần thúc đẩy phát triển toàn diện kinh tế, xã hội trên địa bàn tỉnh. Nổi bật là trong năm 2018 nền kinh tế tăng trưởng khá, tốc độ tăng trưởng GRDP đạt 7,15% (UBND tỉnh Điện Biên, 2017); cơ cấu kinh tế tiếp tục chuyển dịch tích cực, đúng định hướng; tổng